

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การดำเนินวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการ ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในการดำเนินวิถีชีวิตตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม จำนวน 2,889 คน (ข้อมูล จปฐ. ปี 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครัวเรือนในการดำเนินวิถีชีวิตตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม จำนวน 326 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร มายาเน่ (Yaro Yamane. 1973 : 125) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

e คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อน (.05)

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{2889}{1 + 2889(0.05)^2}$$

$$n = \frac{2889}{1 + 7.85}$$

$$n = \frac{2889}{8.85}$$

$$n = 326.44$$

ได้กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 326 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ผู้ศึกษาได้คำนวณหาตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

N

โดย n_i คือ กลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_i คือ จำนวนหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

N คือ จำนวนหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมด
แทนค่าจากสูตร ตัวอย่างเช่น จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในบ้านท่าสองคอน หมู่ที่ 1

$$n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

N

$$n_i = \frac{326 \times 251}{2889}$$

2889

$$= 21 \text{ คน}$$

สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในบ้านท่าสองคอน หมู่ที่ 1 เท่ากับ 21 คน ผลการคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างใน 23 หมู่บ้าน แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนหัวหน้าครัวเรือน(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	ท่าสองคอน	251	21
2	หนองกุงเต่า	100	12
3	อุปราษ	161	18
4	โนนदै	161	18
5	หนองจวน้อย	58	8
6	บ่อน้อย	168	19
7	หนองเขื่อนช้าง	193	22
8	หินลาด	125	14
9	คอนหัน	148	17
10	ดงเค็ง	89	10
11	สว่าง	73	9
12	ท่าสองคอน	205	23
13	หนองเขื่อนช้าง	105	12
14	โนนศาล	54	6
15	โนนสะอาด	51	6
16	โนนदै	153	17
17	ท่าสองคอน	130	13
18	ท่าสองคอน	156	18
19	โนนศาล	56	7
20	หนองเขื่อนช้างใต้	136	16
21	คอนหันพัฒนา	100	12
22	หนองกุงเต่า	110	14
23	หินลาดพัฒนา	106	14
รวมทั้งสิ้น		2,889	326

หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการนำสลากหมายเลขประจำบ้านที่มีในแต่ละหมู่บ้านใส่กล่องแล้วหยิบขึ้นทีละใบและจดบันทึกไว้ แล้วนำสลากลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกครัวเรือนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน แล้วจึงหยิบขึ้นใหม่ที่ละใบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทุกหมู่บ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการของประชาชนในการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Five rating scales) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 66-71) มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง วิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 3.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการประชาชนในการดำเนินวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ด้าน

2.2.3 สร้างแบบสอบถาม และนำเสนอประธานคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบแก้ไขข้อเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม และความถูกต้อง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 3.3 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และความปรนัยของ

เครื่องมือด้านโครงสร้าง ด้านเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1) นายชัชววิทย์ ภัทรสุเมธี วุฒิกการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดี ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านข้อมูล โครงสร้างและเนื้อหา

2) นายเสด็จ หมวคณา วุฒิกการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดี ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักการแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง

3) นายสถาพร วิบูลย์ วุฒิกการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสถิติ การวัดผลและประเมินผล การศึกษา

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในตำบลหนองปลิง ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมเอง โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบัค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ที่ระดับ 0.958 และค่าอำนาจมีค่าตั้งแต่ 0.326-0.912 และแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการลดรายจ่าย มีค่าตั้งแต่ 0.464-0.793 ด้านการเพิ่มรายได้ มีค่าตั้งแต่ 0.436-0.698 ด้านการประหยัด มีค่าตั้งแต่ 0.326-0.738 ด้านการเรียนรู้ มีค่าตั้งแต่ 0.429-0.688 ด้านการอนุรักษ์ มีค่าตั้งแต่ 0.543-0.912 ด้านการเอื้ออารี มีค่าตั้งแต่ 0.418-0.848 ตามลำดับ

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับแก้ไขจากการแนะนำของประธานคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ครั้งที่ 2 แล้วมาพิมพ์ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามชิ้นใหม่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาส่งหนังสือถึงผู้ใหญ่บ้านจำนวน 23 หมู่บ้าน ตำบลท่าสองคอน เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้ศึกษาจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษาเดินทางไปแจกแบบสอบถามข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 326 ฉบับ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ จึงจะเดินทางไปเก็บแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง

4. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดการทำข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4.1.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.1.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละหัวข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103) ดังนี้

มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีการดำเนินการในระดับมาก	ให้	4	คะแนน
มีการดำเนินการในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีการดำเนินการในระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4.1.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อแปลความหมาย มีขั้นตอนดังนี้

1) เขียนช่วงข้อมูลในแต่ละชั้น โดยเริ่มจากชั้นของข้อมูลที่มีค่าต่ำสุดไปหาชั้นของข้อมูลที่มีค่าสูงสุด

2) นับจำนวนค่าของข้อมูลที่ตกอยู่ในแต่ละช่วง โดยทำเครื่องหมายขีด (/) แทนค่าของข้อมูล เช่นเดียวกับการสร้างตารางแจกแจงความถี่ของค่าแต่ละค่า

3) หาจำนวนความถี่ของข้อมูลในแต่ละช่วง โดยนับจากรอยขีดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนตามระดับความสำคัญ โดยกำหนดค่าไว้ดังนี้

ได้คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ได้คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย

ได้คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
ได้คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
ได้คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการของประชาชนในการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน เขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยสถิติทดสอบ T-test One Sample

4.2.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน เขตพื้นที่ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

6.1.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) ค่าประสิทธิภาพในการจำแนกคุณลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนสูงกับผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนต่ำ

6.1.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2.2 ค่าความถี่ (Frequency)

6.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

จากสูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

6.2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากสูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum$ แทน ผลรวม

6.2.5 สถิติทดสอบ (t-test one sample)

จากสูตร
$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{s / \sqrt{n}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ

ความมีนัยสำคัญ

μ_0 แทน เกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ ระดับนัย

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

s = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง